

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 fnt 25 kr., fél évre 2 fnt 30 kr., egész évre 5 fnt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Az utolsó stáción.

Vármegyénk gazdaközösége, a f. hó 5 én, különösen a szentesi gazdák élénk részvételével tartott nagygyűlésen elismerését és köszönetét nyilvánította D a r á n y i Ignác földmivelségi miniszternek, a munkaadók és mezei munkások közötti jogviszony szabályozásáról a törvényhozó testülethez benyújtott és immár tárgyalás alatt levő törvényjavaslatért; a vármegyei törvényhatósági bizottság pedig, melynek zömét szintén földbirtokos gazdák képezik, a f. hó 13-án tartott rendes közgyűléséből egyhangú lelkesedéssel táviratilag üdvözölte a nevezett minisztert, ugyanezen törvényjavaslatért.

Aki a földbirtokos osztályunknak a két kiváló gyűlekezetben történt elismerő megnyilatkozásából azt következtetné, hogy — hát igen, épp az mutatja e törvényjavaslatnak a mezei munkásokra sérelmes voltát, mert a gazdáknak olyan nagyon tetszik: az vagy tévedésben van, vagy pedig rosszakarattal úgy a gazdák és munkások közt lehető békés egyetértés, valamint a miniszter iránt.

Örömmel fogadta a gazdaközöség a törvényjavaslatot, mert benne biztosítékát ismerte fel annak, hogy a jövőben a részes-szerződések nem maradnak üres szósorok, amelyek révén jussát ne érvényesíthetné ahhoz, hogy a hozzá élszerződött munkás a kötelességét teljesíteni is fogja, míg ellenben órá a szerződés minden viszonyok közt kötelező, mert ellenében a kötelezettség teljesítése végrehajtható is volt; örömmel fogadta továbbá azért, mert amennyire a javaslat az ő érdekeit és ezzel a nemzeti vagyon, az általános gazdaság érdekeit a munkás túlcsigázott követeléseit és pressziója ellen megvédelmezi, épp olyan mértékben szolgált az jogot és igazságot a munkásnak is és védelmezi meg ezt az osztályt a gazda esetleges túlkapásai ellen.

Méltányosság, jog és igazság egyenlő mértékben munkásnak és munkaadónak egyaránt, ez annak a törvényjavaslatnak az alapelve, ez domborodik ki jellemzően minden intézkedésében, mely egyformán nyújt törvényes védelmet gazdának és mezei munkásnak, egyformán biztosítja őket az esetleges kölcsönös túlkapások ellen, de egyformán is bünteti mind a kettőt, ha hogy a törvényt megsérti.

Ha van bizonyos kedvezés — a

méltányosság határain belül — e törvényjavaslatban, úgy az a munkások érdekének szól, akiknek a gazdasági év minden lehető viszontagságával, csapásával szemben, szerződés-szerűen is biztosítja a megéheztési kereseti minimumot, tekintet nélkül arra: vajjon annak kiszolgáltatása után marad-e a gazdának valami, az azonévi gazdasági munkája gyümölcséből.

S épp ezért bizonyosak vagyunk benne, hogy a józan, szorgalmas és dolga után látó, nem izgatásokon táplálkozó magyar nemzetiségű munkások, kik teljes rokonszenvűnként méltán bírák, szintén csak örülnek, hogy végre meg lesz a sorsukat lehetőleg biztosító munkástörvény és elismeréssel adóznak érte annak a miniszternek, aki e törvényjavaslatot körültekintő gonddal megtervezte, aki e törvény által a lelketlen munkaadók zsarolása ellen, ha messze idegenbe mennek is, hatékonyan megvédelmezi őket és első a magyar államférfiak közt, a kinek figyelme, atyai gondossága a munkásosztály iránt oda irányult és abban a minden ékes szónál ékeesebb tetteben nyilatkozik meg, hogy a munkás segélyezésre, az országos munkássegély alap céljaira jelentékeny összeget vett fel, már az 1898 évi állami költségvetésben, tárcája terhére.

Ilyen viszonyok közt, mikor Szentes gazdaközösége pártkülönbség nélkül egyhangú lelkesedéssel fogadja a miniszternek minden részre egyformán jogot és igazságot szolgáltató törvényjavaslatát; mikor a vármegye törvényhatósága, szintén pártkülönbség nélkül, egyhangulag üdvözli ezért táviratban a minisztert: vajon neme jogosan elvárhatta Szentesnek az a gazdaközösége, melynek bizalma Sima Ferencet a törvényhozó testületbe felküldte, hogy ott az ő képét viselje, — hogy ez az úr ott, a magyar parlamentben ne tartson a munkásokat a gazdaosztály ellen lázító beszédet és ne szövetkezze a nemzetközi munkás-vezérekkel, a Pfeiffer Sándorokkal, a magyar gazda, a magyar nemzeti vagyon ellen; nem elvárhatta-e ezt jogosan annyival inkább, mert hogy a magyar törvényhozásnak még függetlenség 48-as képviselői is helyesnek, üdvösnök, szükségesnek vallják és az általános tárgyalás alapjául el is fogadták ezt a törvényjavaslatot,

melynek legfőbb egynemely szakza ellen tesznek a részletes tárgyalásnál kifogást és nyujtanak be módosító javaslatokat?

Igenis elvárhatta, sőt meg is követelhetette ez a szentesi gazdaközöség, mely vak bizalmában a legmagasabb polgári tisztességbe emelte őt, hogy Sima Ferenc az ő érdekei ellen ne szövetkezze olyan munkáselemekkel, amilyen a fővárosi nemzetközi szociálista munkáspárt, melynek anyyi köze van mindössze is a mezei munkáshoz, mint az uzsorásnak a szegény megszorultakhoz, kiknek vérért is kiszívja és szereplési viszketege által ne engedje magát oda ragadtatni, hogy magára hízlgőnek találja azt, ha a Pfeiffer Sándorok ő benne üdvözlik a nemzetközi, tehát se országa se hazája munkás-szociálisták új vezérért.

Sajnos azonban, a szentesi gazdaosztály megcsalatozott a bizalmában.

Amire az egy Visontai Sómán kívül az egész magyar törvényhozó testületben egy függetlenségi képviselő se vállalkozott: Sima Ferenc magára vette azt a szerepet, hogy a fővárosi nemzetközi szociálisták mult vasárnap egy gyűlekezetén megjelenjen, ott lázító beszédet tartson a gazdaosztály ellen.

Nem mi mondjuk, hogy ez így történt; de elmondja az az újság, melynek Sima Ferenc a társszerkesztője, a Budapestben megjelenő »Függetlenség«, mely a f. évi 345-ik számában szóról-szóra így ír a vigútcái nemzetközi szociáldemokrata munkásgyűléséről:

»Nagy jelentősége van a mai gyűléseknek még azért is, mert az egyik, a vigútcái résztvevők és felszólaltak Sima Ferenc és Visontai Soma országgyűlési képviselők is. Mindenesetre bizonyos bátorság kellett ahhoz, hogy azzal a lenézéssel és kicsinyléssel szemben, mellyel nagy oktanul a munkáskérdéseket és munkásmozgalmakat megítélik, a munkások körébe elmentek és ország-világ előtt hirdették a hazafias érzésű munkások szociálista küzdelmeivel való feltetlen rokonszenvűket. Ezzel a szereplésükkel ők élve állottak a magyar munkásvilágnak, amely bennök, a régi vezetők mellé nagyműveltségű, széles látókörű és hivatott vezeteket nyert.«

Majd meg álláb, ahol a Sima Ferenc lázító beszédének hatásával számol be az újság:

»A lelkesedés láza fogta el az ezernyi tömeget erre a beszédre. Így hozzájuk nem beszélt még képviselő soha. Az ő szívének húrjain játszott Sima, ékesszólásának ragyogó művészetével és egyszeribe hirtelen tudatára jutott a lelkesült tömeg

a n n a k, hogy eddigi vezetői mellett ime megvan, itt van az *igazi*, a *nagy vesér*, aki bölcseséggel, hazafisággal és nagy erővel új t a m u t a t m a j d n e k i k a g y ő z e l e m f e l é.

Minket S i m a F e r e n c n e k e z a z u j a b b v e z é r i á t v e d l é s e l e g k e v e s é b b s e l e p m e g. Előre láttuk ennek a mulhatatlan bekövetkezését, bizonyosra vettük, hogy közszereplése, szertelen feltűnési viszketege és a viszonyok kényszerűsége oda fogják őt vinni, ahová eljutott: a nemzetközi szocialisták közé. Ott lehet csak vezér, amire vágyai mindég ösztökélik, — máshol csak közkatona, legfőlegb káplár; — hát eljutott az utolsó stációhoz, melyre látát helyezve, felrugja maga előtt azt a gazdaosztályt, amelynek a semmiből való kiemelkedését köszönheti.

Nem, nem lep meg bennünket, hogy őt ez utolsó stáción látjuk. De ti, szentesi gazdák gondolkozatok ez ujjabb átvedlésén, mert az már a ti bőrötökre is megy.

Világforgalmú víziút vármegyénkben. Pár éve már, hogy N i k o l i c s F é d o r báró és K o l t o r L á s z l ó mérnök előmunkálati engedélyt kaptak a kereskedelemügyi minisztertől egy csatornaépítésre, mely Budapesten indulván ki a Dunából, azt Csongrád alatt kötné össze a Tiszával és amelynek mellékágát képezné egy Félégyházától Szegedig vezetett oldalesatorna, tehát ugyanazt a vidéket szelné, amelyen mintegy száz év előtt, Szeged akkori nagyhirű mérnöke: V e d r e s I s t v á n tervezte megépíteni a Duna-Tisza közti csatornát.

Az engedélyesek elkészítették a részletterveket, sőt előmunkálatokat is eszközöltek, vármegyénk több vidékén esinált felvételeikkel.

A nagyszabású és gazdasági hasznában kiszámíthatatlan tervezet azonban eddig nem került komoly kivételre, mert költségei finanszírozása 80 millió tőke összehozását teszi szükségessé,

Nem régen azonban olyan események merültek fel a budapest-csongrádi csatorna ügyével kapcsolatban, melyek reményt nyújtanak arra, hogy az egyetlen akadály, — a pénzbeli — is rövidesen el lesz hárítva s a tőke, mely napjainkban lazasan keresi a jövedelmező befektetést, e csatorna ügye felé fog fordulni.

A duna-oderaei csatornát ugyanis Ausztria megfeszített erővel építteti és első szakaszt, Morvaország északi felében, a múlt napokban már meg is nyitották.

Ausztria ezzel egyenes vízi összeköttetést nyer Németország leggazdagabb vidékére; de összeköttetést nyer másrészt, az odera-elbai csatornával, Berlinen át Hamburgig, illetve az északi tengerig.

A magyar kereskedelemügyi miniszter élénk figyelemmel kíséri a duna-oderaei csatorna építésének folytatását és a legerősebb akciót indította meg a budapest-csongrádi és félégyházasa-zegedi csatorna érdekében, hogy t. i. a duna-oderaei csatorna még hátralevő része aként építtessék ki, hogy a két nagy folyó összekötő része a Morva folyó legyen.

Ez a folyó pedig P o z s o n y n á l, tehát magyar földön ömlik a Dunába s így a csatorna m a g y a r f ö l d ö n v é g.

z ó d n é k egyrészt, másrészt pedig természetes összekötő kapcsot képezne a budapest csongrádi víziút és az Odera meg Elba folyók és így mindkét német tenger közt.

A magyar kereskedelemügyi miniszter terveit nálunk eddig senki nem ismerte, nem is foglalkoztak vele az érdekeltek se. Pedig ma már elérkezett az ideje, hogy kissé mi is törődjünk ezzel a dologgal, amely bennünket kiválóan érdekel, mert gazdasági viszonyaink óriási fellendülését fogja eredményezni.

A miniszter ez ügyben a napokban leiratot intézett Pozsony városához, melyben oda nyilatkozott, hogy a duna-oderaei csatorna folytatólagos kiépítésénél minden rendelkezésre álló eszközzel oda fog hatni, hogy a csatorna, a Morva folyó felhasználásával hazánkban, Dévénynél végződjék s Pozsonynál legyen végállomása.

Azt is megemlíti a miniszter, hogy ez a német csatorna, ha az ő tervei szerint így kiépítik, a budapest csongrád-szegedi csatorna felhasználásával, pláne most, hogy az aldunai akadályok is el lesznek hárítva, óriási fellendítő hatással lesz a nagy magyar Alföld gazdasági viszonyaira.

A miniszteri leirattal azóta a pozsonyi és soproni kereskedelmi és iparkamara is foglalkozott és gondoskodásáért legmélyebb köszönetét fejezte ki a miniszternek, egyzersmint a legerélyesebb támogatásukat is megígérték.

Ha ehhez még azt is hozzászámítjuk, hogy ezen világforgalmú víziút értékesítésére Budapesten és Pozsonyban nagy kikötőállomások is készülnek, előttünk áll annak a nagy vívmánynak a képe, mely vármegyénket és az egész Alföldet a budapest csongrádi csatorna mielőbbi kiépítésével érni.

Megyegyűlés.

decemb. 3.

Két kiemelkedő momentumja volt a f. hó 13-iki vármegyei közgyűlésnek: az egyik politikai jelentőségű, N o v á k J ó z s e f indítványa, melyet impozáns többséggel fogadott el a törvényhatóság, bizalmat szavazván a kormánynak az ujjában benyújtott provizórium törvényjavaslatáért és felírva a törvényhozáshoz, hogy e javaslatot még ez évben törvényerőre emelje; — a másik meg F e k e t e M á r t o n a indítványa, mely egyhangú lelkesedéssel lett elfogadva és amelynek szellemében táviratban üdvözölték D r á n y i I g n á c földmivélségi minisztert, a most tárgyalás alatt levő munkas-törvényjavaslata benyújtásáért.

Egyebekben a közgyűlés nyugodtan folyt le, csendes mederben, miként ez a következő tudósításunkból is kiténik:

E l n ö k : V a d n a y A n d o r dr. főispán a gyűlést délelőtt 10 órakor megnyitván, felolvastak az alispáni évnegyedes jelentést, melyke N o v á k J ó z s e f szolt először, sürgetve a tervezett műtépítések mielőbb való megkezdését és kivételét, továbbá felhozva a már sokszor elhangzott jogos sérelmünket, mely szerint dacára annak, hogy a vármegye azért építette meg nagy aldozatkészséggel a szentes vásárhelyi vasutat, mert azt akarta, hogy a megyebeli — szegedi részen eső közúteket is bekösse a megyeszékhelyhez és így az azon lakóknak lehetővé tegye, könnyű szerrel bejutni a közútelemek vagy ügyes-bajos dolgait elintézésre idején Szentésre, — a vasúton nem vagyunk képesek olyan menetrendet készközölni, mely a mi érdekeinknek e részben megfelelően. Ez okból indítványozta, hogy kérje fel a megyegyűlés a főispánt és alispánt: jánának közbe személyesen, a kereskedelmi miniszter-

nél jogos kívánságunk s egy megfelelő menetrend behozása érdekében s — ha szükséges, — kérjük ki erre a belügyminiszter személyes támogatását is.

C s á t ó Zsigmond dr. mindkét irányban megnyugtató választ adott, melyet tudomásul vettek, valamint a K á t a i P á l Jánosnak, a szentes-vásárhelyi és szentes-aradi műtépítés dolgában történt felszólalására adott megnyugtató választ is.

Ezután a főispán által megalakított két szavazatszedő küldöttség előtt szavaztak a megválasztandó 5 közigazgatási bizottsági és 5 igazoló választmányi tagra, mely időre a főispán a gyűlést felüglesztette.

A választás megtörténte után megnyílt folytatólagos közgyűlésen bejelentette a főispán, hogy közigazgatási bizottsági tagoknak újból megválasztottak: F e k e t e M á r t o n, N o v á k J ó z s e f, U j h e l y i N á n d o r, K e l l e r L a j o s és W i m m e r K á r o l y; igazoló választmányi tagoknak pedig M á t é f f y F e r e n c dr., C s ú c s A n t a l, i f j. V á r a d y L a j o s, R é t i F e r e n c és K r i s t ó N a g y I s t v á n. Ez utóbbi bizottság elnökül a főispán kinevezte F e k e t e M á r t o n t s tagjaul a már eddig is voltak.

Megalakítottak ezután a loávató bizottságokat, megválasztották a közügyi számadások megvizsgálásánál közreműködni hivatott elnököket, valamint a dohánybeaváló polgári biztosokat a szegedi és csongrádi beváltó hivatalokhoz. Aztán levették napirendről és a februári közgyűlésre halasztották a megüresedett horgosi Kárász-féle alapítvány ösztöndíj odaadományozásának ügyét és tudomásul vették a vármegye jövő évi költségvetését jóváhagyó belügyminiszteri rendeletet.

A főispán indítványára, hogy a megyebizottsági tagok minél számosabban vehessenek részt a tárgyalásban, ekkor soron kívül vették elő a póttárgysorozat 14-ik pontját, melyből eredően N o v á k J ó z s e f terjesztette elő, szép megokolt beszéd kíséretében a politikai helyzetere vonatkozó indítványát, — melyet K o r p á s P á l és Haász J u d a ellenkező felszólalása után, impozás többséggel fogadott el a vármegye közgyűlése, az itt következő szövegében:

Az ausztriai örökös tartományok alkotmányos életének megbénulása következtében lehetlenné vált az 1867. évi XII. t. c. 58 és 67. §§-ban körülírt közös érdekű ügyek együttes intézésére nézve Magyarország és Ausztria között a megegyezést létrehozni. Mint hogy pedig az ezen közös érdekű ügyek ez időszerinti intézését szabályozó 1887. XXIV. és 1897. évi XXVI. törvénycikkek a folyó év végével hatályukat elveszítik, minthogy azon számos és nagyfontosságú gazdasági érdekek, amelyek a szövetséges két állam között 30 éven keresztül fennállott kereskedelmi, vám, pénzügyeski által teremtett tényleges állapotokhoz fűződnek, az állami jogrend megingatása nélkül a törvényes rendezést és oltalmat még ideiglenesen sem nélkülözhetik, miért is a beállott kényszerhelyzet szükségképeni következményének tekintendő s úgy alkotmányjogi, mint politikai és közgazdasági szempontokból nagyon is indokolt azon javaslat, amelyet a m. kir. kormány a közös érdekű ügyek intézésében a status quo ideiglenes fentartása iránt a törvényhozással eléjterjesztett: a törvényhatósági bizottság ezen alkalmából a kormány iránti bizalmának kifejezést ad a egyidejűleg az országgyűlés képviselőházához, annak hazafias bölcsességébe vetett hittel sürögös kérelmet intéz az iránt, hogy a provizórikus törvényjavaslatnak még a folyó év folyamán leendő letárgyalása és törvényerőre emelése által a függőben levő közgazdasági ügyek alkotmányos úton való szabályozását lehetővé tenni méltóztatassék.

Emelkedett hangulatban tárgyalta ezután tovább a törvényhatósági bizottság az eléje kerülő ügyeket.

Újból elhatározták, hogy a vármegyei fő- és jarasi orvosok javadalmát felemeljük és ennek jóváhagyását kéri a belügyminiszter-től; majd hosszas és igen tanulságos vita után, melyben B u r g D é n e s, S z e d e r J á n o s, F e k e t e M á r t o n vettek részt; az utóbbinak érvelben gazdag beszédére — az alandó választmányi azon határozati javasla-

tával szemben, hogy az orosháza-csongrádi vasútra, a G e r s t e r Béla építési vállalkozó által kért 168000 frt helyett 50000 frtot szabványan meg törzsrésvények ellenében — egyhangulag elfogadták, — ugyancsak a F e k e t e Márton által tett ezt az indítványt, mely szerint határozatképen kimondattott, hogy — elsőbbségi kötvényekre épülő vasút céljaira soha, senkinek semmit meg nem szabvaznak t ö r z s r é s z v é n y e k ellenében, amiről a vállalkozó azzal értesítették, hogy — ha a vármegyétől hozzájárulást akar — ezt reális költségsszámítás alapján, csakis elsőbbségi kötvények ellenében kaphatja meg.

A következő tárgynál, Szabadka városnak a munkaadók és mezei munkások jogviszonyának szabályozásáról szóló köriratánál aztán volt a gyűlés második felemelő momentum.

F e k e t e Márton magvas, szép beszéddel mutatott rá arra, milyen égető volt úgy a munkások, mint a gazdák érdekében egy — a kölcsönös jogviszonyukat igazságosan szabályozó törvényalkotásra és milyen nagy érdeme D a r á n y i Ignác földművelésügyi miniszternek, hogy az erről szóló és általános megnyugvást keltő törvényjavaslatát a képviselőházhoz benyújtotta. Ez érdemét a miniszternek méltányolni, — úgymond — nem mulaszthatja el vármegyénk törvényhatósága sem, — miért is indítványozza, hogy a megyegyűlés halás elismerését és üdvözlését táviratban tolmácsolja a miniszter előtt.

A lendületes, tartalmas beszéd mely benyomást tett az egész megyebizottságra és annak hatása alatt egyhangú lelkesedéssel emelték határozatere az indítványt.

Fél egyre járt az idő, mikor a közgyűlés ezt a határozatot meghozta és a F e k e t e Márton beszédének lelkesítő hatása alatt odázta el ekkor a főispán a további tanácskozást délután 3 órára.

E folytatódó délutáni közgyűlésen aztán gyorsabb tempóban tárgyaltak le a még hátralevő ügyeket, melyek közül csak a fontosabbakat soroljuk fel.

Igy jóváhagyott a Mindszent és Sövényháza községek közt régtől folyó határvillongási ügyben létrejött az a békés meg egyezés, mely szerint a két község közt a Tisza felőli határvonalul a folyamammer közepe jelöltetik ki úgy, hogy a jobb parton ezután a tisztánenni, a bal parton pedig a tisztántúli főszolgabírórság lesz az illetékes hatóság.

A szentes-vásárhelyi építendő műút közgazgatási bejárásához, az alispán mellé S o s Pál t. ügyész küldték ki.

Magocson engedélyezni véleményezték az ott felállítani szándékolt új gyógyszerár személyesületi jogát.

S z ü r s z a b ó Nagy Kálmán szentesi adópenztáros főlebbzésének elutasításával jóváhagyott Szentes város azt a közgyűlési határozatát, mely szerint az adóintő dijak ezután nem a végrehajtottak és adóintőviselőket, hanem a városi közpénztárt illetik.

A kompközlekedési szabályrendelet szellemében levőnek mondták ki azt, hogy a Tiszán át egy partról a másikhoz nem kelljen csengetyűhuzalt vezetni, de elég legyen a két parton felállított kolompjelző is.

Szentes város határozatát a malomtakasák elengedése és a földi kompnak hazi-kezelése vétele dolgában — jóváhagyták.

Dorosma község határozatát, mely — a katolikus egyházzal való újhúzásképen, beszűntette a katolikus kántori fizetést, határon kívül helyezték.

A horgosi remanenciális földekre kimondták, hogy azok nem az ottani közbirtokosságot, hanem a községet illetik meg.

Szeváry községet utasították, hogy az általa rendszeresített új fogalmazói állas dotációjába vonja bele a belügyminiszter által egy községi irnokság szervezésére engedélyezett 300 frtot.

D o m Ferenccs szegvári lakos főlebbzésének elutasításával jóváhagyták a község képviselőtestületének az ottani községi iskolák államosítását kimondó határozatát azon részében is, mely a község terhéül vállalja a hitoktatásról való gondoskodást.

Többféle községi költségvetések és számadások jóváhagyása vagy észrevételek ellátása után, tudomásul vették az igazoló választmányok a legutóbbi szentesi megyebizottsági pótvalasztások eredményének igazolásáról szóló jelentést s aztán végül ismét több rendbeli községi költségvetést intézve el, délután 5 óratájt a gyűlés véget ért.

Ujdonságok.

Szentes, 1897. december 16.

— **Értekezés a munkásvezetőkkel.** A f. hó 12-én, vasárnap délelőtt 10 órakor folytatták és be fejezték a V a d n a y Andor dr. elnöklete alatt tartott tanácskozást a mezei munkásmozgalmak ügyében. Ezúttal azt kellett konstatálni, mik a viszonyai ma a kisgazdának, a középosztályú birtokosnak és a nagybirtokosnak? — végül, hogy ezek lételének kockáztatása nélkül lehetséges-e még nálunk valami munkabéremelés? A kisbirtokosra nézve egyhangulag konstatáltattott, hogy k e r e s e t i v i s z o n y o a i k d e v e z ő t l e n e b b e k egy szorgalmas, józan, törekvő munkáséihoz viszonyítva. A középosztályú birtokosra nézve, K á t a i Pál János saját gazdálkodása adatainak felsorolása révén megállapították, hogy bizony az is csak teng-leng ma; e részben egyébként még 3 jelenvolt birtokos gazda lett felszólítva, gazdasága 5 évi átlaga adatainak a beteresztésére, amit készségesen meg is ígértek. Az uradalmi gazdálkodások viszonyairól, a Berchthold-féle birtok főintézője, J u r e n á k Gyula által beteresztett számszerű adataok kétségtelenül be igazolják, hogy a csaknem 120000 holdas birtok átlagos évi jövedelme mindössze 60000 forint körül van, tehát ha a föld holdjának értékét csak 200 frtra vesszük is, nem hoz tisztán 3 százalékot sem. Végül maguk a munkásvezetők is bevallották, hogy ez adataok igazak és hogy a munkabérek további emelése feltétlenül megfontolnánk, sőt tönkre is tehetné a kisgazdát, de a középosztályú birtokost is. Epp ezért kívánatosnak jeleztek, hogy valamiképen téli munkához és így egyenletesebb munkabeosztáshoz juttassák őket, mert ez által olyan helyzetbe jönnének, hogy nem kényszerülének — mint ma — a nyári hat heti munkaidő alatt a gazdából kéréselni egész évi élelmüket. A tanácskozás tanulságait memorándumba foglalja majd a közigazg. bizottság és felterjeszti — javaslat kíséretében — a kormányhoz.

— **Iskolai ünnepély.** Dorosmán vasárnap, dec. 12-én tartotta meg a tanítótestület a népiszkolai növendékekkel azt az ünnepélyt, melyet minden intézet miniszteri rendeletre köteles rendezni az ezredéves évforduló emlékére, s a mely jelenleg azon fejedelmi tényi ünneplésére is szolgált, mellyel királyunk ó felsége tiz szoborral ajándékozta meg nemzetét. Az ünnepélyen megjelent dr. T e r g i n a Gyula kir. tanfelügyelő is. Az iskolai ünnepély után társaságban volt a kaszinóban, melyen a dorosmai közönség színe-java együtt volt. Az egybegyűltek megragadták az alkalmat, hogy a dorosmai községi iskolák államosítása ügyében kiváló buzgalmat és tevékenységet kifejtett megyei kir. tanfelügyelőt lelkes óvációban részesítsék; — mire dr. T e r g i n a Gyula Dorosma város lelkes közönségét éltezte, mely úgy az államosítás alkalmával, mint annak előtte nagy áldozatokkal hozott iskolaügyének emelésére. — R u z i c s k a Béla segédlelkész a hölgyekre mondott köztetszésű felkösöntőt. Az ebédet

multság követte, mely csak a késő éji órákban ért véget.

— **Rabbivalasztás.** Mint előrelátható volt, nagy lelkesedéssel, egyhangulag választották meg a zsidó hitközségi szavazó polgárai, a f. hó 12-én tartott egyházi nagygyűlésen rabbijuknak H o f f e r Armin drt, aki több mint félszáz ittműködése alatt, hitoktatói minőségében a hívek ostalan bizalmát és nagybecsülését vívta ki magának. A választás eredményének kihirdetését a nagygyűlés lelkes éljenzéssel fogadta; a megválasztottat küldöttség hívta meg a gyűlésbe, hol is az új rabbi, hazafias és hitbuzgó beszéddel foglalta el nyomban díszes új állását, melyben őt örömmel üdvözlöjük.

— **Vármegyei orvosgyűlet.** Kéttly Károly dr., az országos orvosszövetség elnöke, egyetemi tanár megkereste P o l l á k Sándor dr. vármegyei főorvost, hogy a csongrád-megyei orvosoknak az országos szövetségbe való belépése, illetve a csongrád-megyei szövetségi főkegyelet megalakítása érdekében tegye meg a szükséges intézkedéseket. A főorvos ennek folytán értekezletre hívta össze a f. hó 9-re a szentesi orvosokat. Ez értekezleten részt vettek: Á d á m Endre dr., C z u k e r m a n Soma dr., E i s l e r Samu dr., G ö t z l Bertalan dr., L á b o s Endre dr., M á t é f f y Pál dr., M o l n á r Albert dr., P o l l á k Sándor dr. és R e i s Samu dr. és egyhangulag hozott határozattal kimondták az országos orvosszövetségbe való belépésüket s hogy annak csongrád-megyei fiókját megalakítják, melyre nézve természetesen az orvosok és a község, valamint az orvosok egymás közötti viszonya tekintetében, az országos szövetség alkotandó ügyrendje lesz kötelező.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A szentesi függetlenségi és 48-as Kossuth-kör alapszabályai, belügyminiszteri jóváhagyással el látva, a f. hó 14-én lélektertek a vármegyéhez.

— **Veszedelmes gyermekbetegségek,** a roncsoló toroklob és vörheny kezdenek ismét járványosan mutatkozni a városban, rémületbe ejtve a szülőket és a gyermekszobok cseppeséges lakóit. A rendőrségnél naponta 2—3 ilyen megbetegedési esetet is jelentenek mostanában be s az apró áldozatok száma is egyre sokasodik. A legszörűbb óvintézkedések keresztülvitele szükséges okvetlenül, hogy mielőbb sikeres gát vetessék a gyermekpusztító nyavalyát tovább terjedése elé.

— **Segélyre szorulóknak figyelme.** A szentesi jótékony-nőgyűlet dicséretreméltó buzgalmat fejt ki a jótékonyt azon terén, melyet újabban maga elé kitűzött. Igen sok — az egylethez fordult szegényt részesítettek téli segélyben; ezenkívül jelentékeny összeget adtak a szegény sorsú iskolás gyermekek felruházására és segélyre szoruló gyermekágyas szegény nők istápolására is. Az idén kiosztásra választmányilag megszavazott összeg azonban még nincs egészen kimerítve és így — akik az egylet segélyt igénybe venni óhajtják, ez irant N a g y Ferenccs elnökhöz forduljanak kérelmükkel.

— **Eljegyzés.** P u r j e s Ádám cipész- iparos polgártársunk a napokban jegyezte el magának K l e i n Karolin kisasszonyt Porroslórol.

— **Műkedvelői színelőadás.** A katolikus kör karacsony másnapján, saját könyvtára javára jótékonycélú színelőadást rendezt. Színe kerül: Tóth Kálmán »Nők az Alkotmányban« című 3 felvonásos kifűnő vigjátéka, Práznóvszky Zsigmond rendezésével; zene-repelní fogak: Bugyi Jolánka, Hufnagel M a r i s k a, Lázár Antónia és Radimeczky Lujzika kisasszonyok, Bugyi Antal, Bugyi Ferencs, Bugyi Karoly, Nagy Sándor, Práznóvszky Mihály, Práznóvszky Zsigmond, Papp Ferenc

és Világi István urak. A derék műkedvelők szorgosan tanulnak, hogy vállalkozásuknak megfeleljenek. Az előző évek jól sikerült előadásai után itélve hiszszük, hogy az előadás nagy látogatottságnak fog örvendeni.

— **Gyermek-halál.** Sulyos csapás érte Lovy Zsigmond drt, Géza nevű fiacskájának a f. hó 12-én történt elhalalozásával. A kis gyermek az immár járványos jellegűnek mutatkozó vörheny áldozata lett s orvosapja önfeladózó gondozása se tudta csepp életet a halálót elvitatni. A kis gyermek temetése nagy részvéttel, f. hó 14-én délelőtt volt a szülői gyászhatárolt.

— **26 frt 50 kr.** Ennyi a taksája egy emberélet megmentésének és ily önfeladózó szolgálatért utalt ki ilyen összeget a belügyminiszter a napokban Lovas István földinknek, aki a maga élete kockázatásával mentett meg egy emberéletet a biztos haláltól.

— **Tűzveszedelem.** A f. hó 13-án délután 5 órakor tűzilárma verte fel Szentes piacterének csendjét. A tűzoltók a feszkendőkkel nyomban nagy trombita-szóval vágattak a veszedelem helyére, az óratorony őrszeme azonban kutyába se vette a tűzi lármát, nagy lelki nyugalommal eltűlkölte előbb a világ 3 tája felé, hogy immáron ötöt ütött az óra és csak mikor ezt a világ f o n t o s s á g ú d o l g á t c l v é g e z é, cammogott ie a haranglábhöz, megkongatni a vészharangot. Szerencsére nem volt nagy a veszedelem. A Vecseri Lajos I. tizedbeli, vásárszuga szolgálat portáján gyulladt ki egy tűzrevalós szín s a tűzet a gyorsan kéznél volt segítséggel lokalizálták. De a tapasztalatok okulva, talán nem ártana a toronybeli őrt kioktatni arra, hogy tűzveszkor nem az óratűlköls az első kötelessége, hanem a vészjel megadása.

— **Talált ruhanemű.** A rendőrségnél egy csomó talált ruhanemű van letétben, melyet valószínűleg valami cselédleány vesztett el. A magát igazoló tulajdonos e talált tárgyakat a kapitányi iktatóban átveheti.

— **Jószágveszedelem.** A rendőrséghez érkezett hivatalos jelentés szerint Mindszentsz egy ragadós száj és körömfájás veszedelme járványosan lépett fel a szarvasmarhák közt. A község határára ennek folytán hatósági zár alá helyezték.

— **Vásár.** Temesváron a f. hó 16-tól bezárólag a f. hó 20-ig lesz az idei országos téli vásár megtartva, mely a délvidek legnagyobb lóvásárja szokott lenni.

Selyem-damaszok 65 krtól.
14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikós, kockázott, mintázott, damaszt s. t. b. (mintegy 140 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban stb.) a megrendelt árukat postabér és vámentesen a házhoz szállítva, valamint mintákat postafordultával küld: **Henneberg G. (és. és. k. úrvári szállító) selyemgyárai Zúrlókában.** Svájca címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. (6)

• **Injektio Hamamelisnek** nevezik az Egger testvérek, budapesti gyógyszerészek, az általuk forgalomba hozott legújabb gyógyszer-különlegességet, melynek mai hirdetésére olvasóink figyelmét felhívjuk.

Karácsonyi és ujévi ajándékok, gyermekjátékok a legnagyobb választékban kaphatók

Tupler Sándor

norinbergi-, díszmű-, rövid-, női- és úri divatruházában
2 „Az arany golyóhoz.”

Irodalom.

A **Budapesti Napló Karácsonya.** Élénken emlékszik még a magyar közönség annak a tízenyolc magyar újságrónak az esteére, akik,

hogy függetlenítsék magukat minden politikai befolyás és minden vállalkozó tőke nyúga alól, megalapították a maguk erejéből, minden vállalat mellőzésével a szerkesztőség saját tulajdona gyánant a **B u d a p e s t i N a p l ó t.** A lelkes kls csapat most, alig másfél év leforgása után, a szabadelvű magyar közönségnek legkedveltebb újság-szolgáltatója lett és úgy akarja meghálálni hatalmas közönsége támogatását, hogy karácsonyra kivétel nélkül minden előfizetőjének, az újonnan belépőknek is, olyan albumot helyez az asztalára, amely valóságos irodalmi kincs, a világ legnagyobb íróinak találkozó helye. Az album minden egyes cikke egy-egy irodalmi remek, közvetlenül a Budapesti Napló számára készült és nagy belső értékénél fogva esztendőnkön át lesz öröme, disze minden család asztalának.

A **B u d a p e s t i N a p l ó** szerkesztősége, amely csakis addigi munkásságára, hírlapírói sikereire hivatkozva és a közönség szimpátiáira appellálva fogott hozzá bátor vállalkozásához, nem csalódott önbizalmában és nem csalódott a közönségben, amely nagy szeretettel karolta fel ügyét az első perctől fogva. Es hogy a közönség se csalódjék benne, arra vállaltva, szakadatlan buzgalommal és lelkesedéssel törekszik a szerkesztőség, amelynek belső tagjai: Vészi József, főszerkesztő, Braun Sándor felelős szerkesztő, Ábrányi Emil, ifjabb Ábrányi Kornel, Clair Vilmos, Cerri Gyula, Erős Gyula, Fáti Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Janovics Pál, dr. Kovács Jenő, Lyka Károly, Márkus J., dr. Merkl Adolf, dr. Márton Miksa, Molnár F., Pekár Gy., dr. Soltész Adolf, Sváb T., Thury Z. napról-napra egész erejét, egész lelkesedését, összes hírlapírói kvalitásait viszi a harcba. Hűségese szövegsége ebben a külső munkatársak fényes serege, amelyből csak Ágal Adolf, Balogh Pál, Bekics Gusztáv, Beszenyey Ferenc, Békefi Antal, Eötvös Károly, Feszli Géza, Gérczy István, dr. Hagara Viktor, dr. Halász Ignác, Kupa Árpád, Lengyel Laura, Malonyay Dezső, Milkó Izidor, Munkácsy Kálmán, Szabóné Nogáll Janka, Szana Tamás, Szántó Kálmán, Tömörkényi István és Tutsek Anna neveit említjük most.

Ez a rugója a **BUDAPESTI NAPLÓ** eddigi féldátlan nagy sikerének és biztosítéka jövőjöd szilárd existenciájának. És még egy. Annak az újságnak, amely senkie másé, csak a szerkesztőségé és a közönségé, amely semmiféle idegen tőke szolgálatában nem áll és csak a maga munkálkodó embereinek, meg a magyar közönségnek, a magyar hazának, a magyar nemzeti ügynek és a magyar szabadelvűségnek az érdekeit szolgálja: ebben a függetlenségben semmihez sem hasonlítható hatalmas erőforrása van. Olvasóink figyelmet újból is felhívjuk a **BUDAPESTI NAPLÓ**-ra és ismételve legmeglebbebben ajánljuk ezt az újságot.

K Ö Z G A Z D A S Á G .

Budapesti gabonatörzsde. (Reich Jenő és társa heti jelentése.) Az időjárás a hét kezdetével enyhé és azarav volt, később boros és csós idő következett be. A külföldi piacokon alig változtak a viszonyok. A fogyasztás továbbra is csak gyenge bevásárlásokat cazzkózi, a spekuláció pedig tartózkodó. Nálunk csendes a hangulat, a kenyérmagvakban csak a legutóbbi napokban volt élénkebb forgalom. Az árak a következők: **B ú z a** a hét elején alig talált vevőre. A malmok teljesen tartózkodók voltak és az árak olcsóbbak lettek. A mult héthez viszonyítva az árvasateség 15 kr. R o z s a 10 krral csökkent. **Minőség** szerint 8.40—50 fntal több nem is volt elérhető. **A r p a** gyenge forgalom mellett ártartó. Földvidéki áruért 7 frt, tiszavideki áruért 5.75—5.80 fntot fizettek. **Z a b** gyengébben volt kinalva. Szín és tisztaság szerint 5.10—5.35 fntot fizettek. **T e n g e r i** jó keresletnek örvend, bár a tulajdonosok lényegesen túlemlt követeléssel a forgalmat megnehezítik. Új ártért 4.70—4.90 forint érhető el.

Lapfajdos és felelős-szerkesztő: **Dr. MATYÉFFY FERENC**
Társ-szerkesztő: **BÁNYALVI LAJOS.**

Gabona-pálinka mérés.

Alólított értesitem a közönséget, hogy Kalpagos Szabó Bálint úrnak II. t. 12. számú házában, saját gabonából főzött, kltűnő minőségű

gabona-pálinkát

méretek ki kis és nagy mértékben, s azt a tisztelt közönség figyelmébe ajánlom.

3—1

Tisztelettel:
Vecseri Lajos.

Legszebb ajándék

Karácsonyra, vagy Újévre
egy **csinos fénykép.**

Következő olcsó árak mellett készítek tisztá, finom és csinos fényképeket:

6 drb visit 3 frt, 12 drb. visit 5 frt.
3 Cabinet 4 frt, 6 Cabinet 6 frt.
3 Mackart 6 frt. 6 Mackart 9 frt.
Nagyobb képek egység szerint.

Készítek színes és transparent képeket, olaj-képeket, nagyításokat, reprodukciókat. — Különösen ajánlom karácsonyi fákra, mint egészen meglepő újdonságot, transparent képeimet. Teljes tisztelettel:

Hegedűs Ignác, fényképész.

Wellisch Vilmos ház a Casinó szomszédságában

Értesítés.

Miután Szentesről elavozom s üzletemmel teljesen felhagyok, rak-táramon levő összes árukat

gyári áron alól

árúsítom el.

Buday Imre,

a szentesi (nagy) Takaréék házában.

17—1 **A Dr. EGGER-téle**

Injektio Hamamelis Virginia

a leg hatásosabb külszer (befecskendezés) férfiak és nőknel, új és idült folyások, valamint csőbántalmak orvoslására. A Hamamelis Virginia tropicus növény rendkívüli hatása a nyákhártyára orvosláig már régen el van ismerve, úgy hogy ezen különben is szerencsés összetételű Injektio ennek közzönheti gyógyerejét. 2—3 üveg használata a legmakacsabb bajt tetemesen javítja, illetve meggyógyítja.

Egy üveg ára 70 kr., a pénz előleges beklidése mellett postán bérmentve: 1 üveg 1 frt 05 kr., 2 üv 1 frt 75 kr. 3. üv. 2 frt 45 kr. Főraktár: Gyógyszertár a »Nádor«-hoz Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható Szentesen: Gömbös László, id. Várady Lajos és ifj. Várady Lajos gyógyszerész uraknál.

Hirdetmény.

Szentes város tulajdonát képező tiszai kikötő és rakpart díjszedésének joga 1898. évi január hó 1-től 1900. évi december hó 31-éig terjedő 3 évi időtartamra; f. évi december hó 18-án d. e. 9 órakor a városi tanácsstereben tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe ki fog adatni.

Az árverés alkalmával 65 frt bálnatpéz készpénzben, vagy ovadékkédes értékpapírban teendő le.

Az árverési egyéb feltételek alólírottnál betekinthezők.

Szentes, 1897. évi december 11.

2—2 **Novobáczky Győző,**
gazd. tanácsnok.